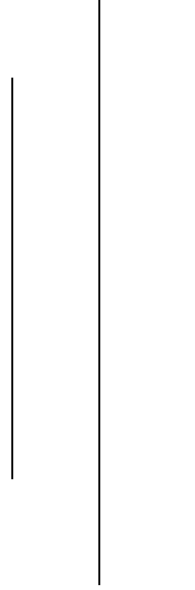

“शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि र पर्यटन लगायतका पूर्वाधारमा अभिवृद्धि: बेलकोटगढीको समृद्धि”

बेलकोटगढी नगरपालिकाको दोस्रो नगरसभाको चौथो अधिवेशनमा प्रस्तुत

आ.व. २०८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रम

बेलकोटगढी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

बाघखोर, नुवाकोट

बागमती प्रदेश

“शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि र पर्यटन लगायतका पूर्वाधारमा अभिवृद्धि: बेलकोटगढीको समृद्धि”

आ.व. २०८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रम

(१० आषाढ २०८१)

बेलकोटगढी नगरपालिकाको दोश्रो नगरसभाको चौथो अधिवेशनमा प्रमुख अतिथिको रुपमा आमन्त्रीत माननीय संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्री हितबहादुर तामाङ ज्यू,

विशेष अतिथि ; कानून, न्याय तथा मानव अधिकार समिति सभापति माननीय विमला सुवेदी ज्यू,

विशेष अतिथि संविधान सभा सदस्य तथा बागमती प्रदेश सभा संसदीय दलका नेता माननीय बहादुर सिंह लामा ज्यू,

विशेष अतिथि संविधान सभा सदस्य श्री जगदिश्वर नरसिंह के.सी. ज्यू,

विशेष अतिथि पूर्व सांसद श्री नारायण प्रसाद खतिवडा ज्यू,

विशेष अतिथि प्रदेश सभा सदस्य माननीय रामप्रसाद ढुंगाना ज्यू,

विशेष अतिथि जि.स.स. प्रमुख श्री रजिन्द्र विक्रम सिंह ठकुरी ज्यू,

.....,

बेलकोटगढी नगरपालिकाको उप-प्रमुख ज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, नगर कार्यपालिकाका सदस्य ज्यूहरु, नगर सभाका सदस्य ज्यूहरु, विषयगत शाखा प्रमुख ज्यूहरु, राजनीतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधि ज्यूहरु, नगरपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारी एवं सुरक्षाकर्मी मित्रहरु, संचारकर्मी मित्रहरु एवं उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु ।

नेपालको स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता , राष्ट्रिय एकता, स्वाधिनता र स्वाभिमानलाई आत्मसाथ गर्दै संघीयताको माध्यमबाट जनमुखी शासन तथा सम्वृद्धिको

परिकल्पना गर्दै आमनागरिकलाई विकास र प्रवाहाकारी सेवा प्रवाहको सुनिश्चितता गरी आर्थिक सम्वृद्धि हासिल गर्ने लक्ष्य बमोजिम राष्ट्रिय आकाङ्क्षाको पथमा “शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि लगायतका पूर्वाधारमा अभिवृद्धि; बेलकोटगढीको समृद्धि” भन्ने मुल नाराका साथ बेलकोटगढी नगरपालिकाको दोश्रो नगरसभाको चौथो अधिवेशनबाट आ.व २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवान्वित महसुस गरेको छु । यस महत्वपूर्ण घडिमा नेपालको राष्ट्रिय अखण्डता, स्वाधीनता र लोकतन्त्र प्राप्तिको अभियानमा नेतृत्व प्रदान गर्ने हाम्रा वीर पुर्खा, विभिन्न जनआन्दोलन र जनयुद्धका अमर सहिद, बेपत्ता, घाइते तथा अग्रजहरु प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दै आर्थिक सामाजिक रुपान्तरणमा उहाँहरुले पुर्याउनु भएको योगदानको स्मरण गर्न चाहन्छु । साथै स्थानीय सरकारको सवल र लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्थाको सुदृढीकरण गर्न योगदान गर्नुहुने सम्पूर्ण नेपाली दिदी बहिनी र दाजु भाईहरुमा सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

नेपालको संविधान जारी भए पश्चात भएको स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचनबाट निर्वाचित भएको पनि दुई वर्ष पूरा भइसकेको छ । यस अवधिमा जन प्रतिनिधिहरुको विकास र समृद्धिको परिकल्पनाको बाबजुत पनि स्रोत र साधनको अपर्याप्तता, दक्ष जनशक्तिको कमि, जटिल भौगोलिक बनावट लगायतका समस्याहरुको सामना गर्दै अपेक्षित रुपमा विकास र सेवा प्रवाहलाई तिब्रता दिई आम नगरवासीहरुको आकाङ्क्षा पूरा गर्न भरमग्दुर प्रयास गरिएको जानकारी गराउँदछु ।

आदरणीय सदस्य ज्यूहरु,

नगरभित्र आवधिक तथा मध्यमकालीन योजनाहरुको पहिचान, प्राथमिकीकरण, छनौट र मूल्याङ्कन जस्ता क्रियाकलापहरुलाई तथ्यपरक एवं मापदण्डमा आधारित बनाउँदै हालसम्म भएका कार्यहरुको उपलब्धिको समीक्षा गरी आगामी दिनमा योजनाहरुको कार्यन्वयनलाई थप मजबुद, सुदृढ र प्रभावकारी ढंगले संचालन गर्दै लगिनेछ ।

उल्लेखित कार्यभार पूरा गर्नका लागि प्राप्त स्रोत र साधनको यथोचित वितरण तथा समोचित उपयोगका लागि हामी जनप्रतिनिधिहरु आजको यस गरिमामय सभामा सहभागी छौं । नगरपालिकाको कार्यसम्पादनको लागि विभिन्न राजनैतिक दल लगायत अग्रज विद्वान वर्गबाट प्राप्त सुझाव र विभिन्न ऐन नियममा भएका व्यवस्था अनुसार गठित समितिहरुबाट भएका निर्णयहरुको आधारमा सभाको अध्यक्षको हैसियतले मैले आ.व. २०८१/८२ को नीति तथा

कार्यक्रम तयार गरी सभामा पेश गर्दैछु । प्रस्तुत गरिएको नीति तथा कार्यक्रम यो सभाको अधिवेशनबाट पारित गराई कार्यन्वयन गर्न नगरसभाका सबै सदस्य ज्यूहरुको रचनात्मक र सिर्जनात्मक सोच सहित सकारात्मक भूमिकाको अपेक्षा पनि गरेको छु ।

नगरसभाका आदरणीय सदस्यज्यूहरु,

अब म आगामी आ.व. २०८१/०८२ मा नगरपालिकाले लिने विषय क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

शिक्षा, युवा तथा खेलकुद विकास सम्बन्धी नीतिहरु

१. विद्यालयको वातावरणलाई हरियाली बनाउनका लागि “हरित विद्यालय”को अवाधारणालाई कार्यन्वयन गर्न विद्यालयहरुलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
२. कक्षा ८ को परीक्षालाई केन्द्र कायम गरी थप व्यवस्थित र मर्यादित रूपमा सञ्चालन गरिने छ ।
३. विद्यालयमा सुशासन, पारदर्शिता र जवाफदेहिता अभिवृद्धिका लागि विद्यालयमा सामाजिक परीक्षण,सार्वजनिक सुनुवाई र अन्तिम लेखापरीक्षणलाई तथ्यगत र विश्वसनीय बनाईने छ ।
४. सबै तहका विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरूसँग कार्यसम्पादन करार गरी शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिमा जोड दिईने छ ।
५. विद्यालय दिवा खाजा कार्यक्रमलाई व्यवस्थित बनाई स्थानीय सहकारी मार्फत स्थानीय उत्पादनको उपभोगमा जोड दिइनेछ ।
६. शैक्षिक सुधारका लागि अंग्रेजी माध्यमबाट शिक्षण गर्नका लागि विद्यालयलाई प्रोत्साहित गरिने छ ।
७. कक्षा १-८ को आधारभूत तहमा स्थानीय पाठ्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि पाठ्यसामाग्रीको विकास गरी यसै शैक्षिक सत्रमा सबै विद्यालय र विद्यार्थीको पहुँचमा पुर्याइने छ ।
८. व्यावहारिक, जीवनउपयोगी शिक्षा प्राप्त गर्न पाउने बालबालिकाको नैसर्गिक अधिकारलाई सुनिश्चित गर्दै बालमैत्री विद्यालयहरुको पूर्वाधार विकासमा जोड दिईने छ ।
९. सरकारी श्रोतबाट तलव, सुविधा लिने जनप्रतिनिधि, शिक्षक र कर्मचारीले आ-आफ्ना बालबालिकालाई अनिवार्य सामुदायिक विद्यालयमा पढाउने वातावरण सिर्जना गरिने छ । यस नीतिको कार्यन्वयनमा असहयोग गर्नेलाई नगरपालिकाबाट प्राप्त हुने सेवा

सुविधाबाट वञ्चित गरिनेछ भने नीति पालना गर्नेलाई थप सुविधा उपलब्ध गराइने छ ।

१०. विद्यालय शिक्षालाई प्रविधि मैत्री बनाउन आई.सि.टि पूर्वाधारको स्थापना तथा शिक्षकहरूको क्षमता विकास तालिम संचालन गरिने छ ।
११. विद्यालयको अनुगमनलाई नियमित गरी शिक्षकहरूको समस्या समाधानका लागि पृष्ठपोषण प्रदान गर्ने कार्यमा जोड दिइने छ ।
१२. बालविकास कक्षालाई थप व्यवस्थित गरी आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा दरबन्दी मिलान गरी अनिवार्य रूपमा प्रत्येक विद्यालयमा एक बाल विकास कोटा पुर्याई बालमैत्री कक्षा निर्माणको लागि अनुदान उपलब्ध गराइने छ ।
१३. युवाहरूलाई खेलकुदमा आकर्षित गर्नका लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माण तथा खेलकुद विकास समिति गठन गरि व्यवस्थित रूपमा खेलकुद विकास कार्यक्रमलाई अगाडी बढाइने छ ।
१४. शिक्षकहरूको विषयगत दक्षता र विद्यालयको आवश्यकताको आधारमा दरबन्दी मिलानमा जोड दिइने छ ।
१५. न्यूनतम पारिश्रमिक पनि नपाउने बालविकास केन्द्रका शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी तथा विद्यालय सहयोगीको लागि यस अघि थपिएको मासिक पारिश्रमिकलाई निरन्तरता दिइने छ ।
१६. शिक्षक दरबन्दी मिलान, विद्यालय समायोजन तथा शिक्षक सरुवा व्यवस्थापन निर्देशिका (कार्यविधि) २०८१ लाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१७. माध्यमिक तह सञ्चालित सबै विद्यालयहरूमा कक्षा १० देखि १२ सम्म अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई लक्षित गरी बाल/युवा मनोसामाजिक परामर्श कक्षा सञ्चालन गरिनेछ ।

स्वास्थ्य सम्बन्धी नीतिहरू :

१. आधारभूत स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गर्दै स्वास्थ्यमा हरेक नागरिकको सहज र सर्वसुलभ पहुँचको अवधारणा अनुरूप प्रवर्धनात्मक, प्रतिकारात्मक र उपचारात्मक सेवालाई एकीकृत रूपमा विकास र विस्तार गरिनेछ ।
२. स्वास्थ्य संस्थालाई स्तरोन्नति गरी गुणस्तरीय सेवा प्रदान गरिनेछ ।
३. नगरवासीहरूको स्वास्थ्य संबेदनशीलतालाई मध्यनजर गर्दै स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमलाई व्यापक बनाइनेछ ।

४. नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नुवाकोटसँग सम्झौता गरी बेलकोटगढी नगरपालिकाको प्रत्येक नागरिकले सरल, सहज र निशुल्क रुपमा रगत प्राप्त गर्न सक्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
५. घरमा हुने सुत्केरी दरलाई शुन्यमा ल्याउन साथै मातृ तथा बाल मृत्युदर घटाउन दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट गर्भवती तथा प्रसुती सेवा विस्तार गरिनेछ ।
६. गर्भवती, सुत्केरी तथा जन्मिने बालबालिकाहरूको पोषण अवस्थामा सुधार ल्याउन नियमित गर्भवती जाँचको बेला अन्डा तथा तोरीको तेल उपलब्ध गराइनेछ ।
७. थप दुईवटा स्वास्थ्य चौकीबाट ल्याब तथा प्रसुती सेवा थप गरी ६ वटै स्वास्थ्यचौकीबाट ल्याब तथा प्रसुती सेवा विस्तार गरिनेछ ।
८. सहयोगी तथा दातृ संघसंस्थाहरूसँग सहकार्य गर्दै सबै नागरिकलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको पहुँच सुनिश्चित गर्न एनेमिया स्क्रिनिङ, स्वास्थ्य शिविर, आँखा शिविर, नियमित खोप सेवा तथा गाँउघर क्लिनिक सेवाहरू विस्तार गरी सेवा प्रवाह गरिनेछ
९. नगरपालिका भित्रका १५ महिना भित्रका बालबालिकाहरूलाई नियमित खोप सेवा प्रदान गरि ५ वर्ष मुनिका सम्पूर्ण बालबालिकाहरूलाई पूर्ण खोप सुनिश्चित गरिनेछ ।
१०. बेलकोटगढी नगरपालिकामा क्षयरोग मुक्त अभियान कार्यक्रम मार्फत क्षयरोग पत्ता लगाई उपचारको माध्यमबाट नगरपालिकालाई क्षयरोग मुक्त गराइनेछ । साथै बेलकोटगढी नगरपालिका वडा नं ८ मा रहेको स्वास्थ्य चौकीलाई क्षयरोग परीक्षण केन्द्रको रुपमा सञ्चालन गर्न आवश्यक उपकरणसहित जनशक्ति व्यवस्थापन गरिनेछ ।
११. नसर्ने रोगको चेतानामुलुक कार्यक्रम अघि बढाइनेछ र देश भरि नसर्ने रोगको चाप बढी रहेको अवस्थामा नगरपालिका भित्रका जेष्ठ नागरिक लगायत ३० वर्ष माथिका नागरिकहरूको नसर्ने दीर्घ रोगहरू जस्तै मधुमेह, उच्च रक्तचाप, दम तथा क्यान्सर जस्ता रोगहरूको समुदायमा गई निशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१२. यस नगरपालिका भित्रको बर्थिंग सेन्टरहरूमा जन्मिएको नवजात शिशुहरूको नाममा कोष स्थापना गरी नवजात शिशु प्रोत्साहन कार्यक्रम लागु गरिने छ ।
१३. महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयं सेविकहरूलाई राष्ट्रिय भिटामिन 'ए' वितरण कार्यक्रम संचालन गरे बापत नगरपालिकाबाट दिएको थप सुविधा सहित ६० वर्ष पुरा भई अनिवार्य अवकाश पछी प्रोत्सहन स्वरूप थप सुविधाको व्यवस्था गरिनेछ ।

आदरणीय सदस्यज्यूहरु,

कृषि तथा पशु विकास सम्बन्धी नीतिहरु

१. नगरपालिका भित्र व्यवसायिक र आधुनिक कृषि प्रणालिमा जोड दिइनेछ । परम्परागत कृषि प्रणालीलाई यान्त्रीकरणको माध्यमबाट व्यवसायिक कृषिमा रुपान्तरण गरिनेछ । कृषि उत्पादनको लागत खर्च घटाइ युवा जनशक्तिलाई आकर्षण गरिनेछ । संभावनाको आधारमा खाद्यान्न, बाख्रापालन, गाइभैसी पालन, आलुजस्ता बाली, फलफुल र तरकारी विशेषको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न पकेट क्षेत्रहरु निर्धारण गरिनेछ ।
२. खेत खेतमा कृषि प्राविधिक, गोठ गोठमा पशु प्राविधिक कार्यक्रम संचालन गरिने छ । जस अन्तर्गत कृषकहरुको बाली तथा पशुपन्छीमा देखिने समस्याको समाधान खेत/बारी र गोठ गोठमा नै पुगी समाधान गरिने छ ।
३. कृषि सफ्टवेर संचालनमा ल्याई कृषकको बजारसँग पहुँच वृद्धि गर्ने र कृषि उत्पादनको बजारीकरणमा सहयोग पुर्याइनेछ ।
४. विद्यालय/विधार्थी सँग प्राविधिक कार्यक्रम संचालन गरिने छ । जसमा विधार्थीहरुलाई कृषि सफ्टवेर संग जोड्ने, कृषि तथा पशु सम्बन्धी प्राविधिक शिक्षा विद्यालय स्तरबाटै प्रदान गरी कृषि तर्फ विधार्थीको आकर्षण गरिने छ ।
५. एक वडा एक कृषि तथा पशु कार्यक्रम संचालन गरिने छ । जसमा १३ वटै वडामा कृषि तथा पशुको सम्भावना साथै वडालाई चिनाउन सकिने कुनै एक वस्तुको पहिचान गरी सोहि अनुरूप बजेट व्यस्थापनको माध्यमबाट कार्यक्रम संचालनमा ल्याइने छ ।
६. किसान सूचीकरण कार्यक्रम कार्यन्वयन तथा संचालनमा ल्याई किसानको पहिचान गरी सरकारी तवरबाट किसानहरुलाई उपलब्ध गराइने सेवा सुविधाको पारदर्शिता तथा सुशासन अभिवृद्धि गर्न तीनै तहको साझेदारीमा किसानहरुको आवश्यक विवरणहरु विद्युतीय प्रणाली मार्फत संकलन गरिने छ ।
७. खाद्यान्न बालीको गुणस्तरीय विउको सुनिश्चितताको लागि धान, मकै, आलु र गहुँको बीज वृद्धि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
८. चियाखेती, मौरीपालन, बेमौसमी तरकारी खेती तथा नगदे बालीलाई प्राथमिकतामा राखी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । माटोको अम्लियपनामा सुधार ल्याई कृषि उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि गरिनेछ ।

९. कृषकको क्षमता विकास र कृषि औजार उपकरणको वितरणमा विशेष जोड दिइनेछ ।
१०. नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्था हेरी उच्च मुल्यमा बिक्रि हुने फलफूल जस्तै ओखर, किवी, एभोकाडो, हेजल नट, आलमण्ड लगायत अन्य बालीको विस्तार एवं प्रवर्धनलाई प्राथमिकता दिइने छ ।
११. सबैका लागि खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुनिश्चितता गर्न उच्च उत्पादकत्व वृद्धि गरी ग्रामीण जीवनस्तर सुधार र कृषि क्रियाकलापको विविधीकरण मार्फत रोजगारीको अवसर सिर्जना गरिने छ ।
१२. कृषकहरुको बालीमा हुने नोक्सानीलाई कम गर्नको निम्ति बाली बिमा, पशु बिमालाई उत्प्रेरित साथै प्रोत्साहन गरिने छ ।
१३. कृषि तथा पशु प्राविधिकको जनशक्ति थप गरी सेवा केन्द्र विस्तार गरिने छ । पशु स्वास्थ्य चेकजाँच, निशुल्क औषधि वितरण, गोठ सुधार, घुम्ती शिविर, पशुपन्छिमा लाग्ने विभिन्न रोग नियन्त्रण, खोप कार्यक्रम इत्यादी प्रभावकारी रुपमा संचालन गरिनेछ । लागत प्रतिफल र उत्पादनको आधारमा अनुदान वितरण गरी कृषकलाई हौसला प्रदान गरिनेछ ।
१४. स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने तरकारी/फलफूलबाट बानाउन सकिने गुन्द्रुक, अचार, मस्यौरा, सुकुटी चाना, दालमोठ साथै जाम, जुस, सिरव, वाइन जस्ता घरेलु उत्पादनलाई प्याकेजिङ तथा ब्राण्डीङ गरी स्थानीय रुपमै हाटबजार प्रवर्द्धन तथा व्यवस्थापन गर्दै कृषि App मार्फत स्वदेश तथा विदेशसम्म बजारीकरण गरिनेछ ।
१५. वैदेशिक रोजगारमा जाने तथा उच्च शिक्षा हासिल गर्न विदेशिने वा देशमा बसी व्यापार व्यावसाय गर्ने युवा जनशक्तिलाई प्रोत्साहन तथा अवसर प्रदान गर्न नगर केन्द्रस्थित कफि, वेकरी, कुक(नेपाली खाना) साथै मेशिन औजार बनाउने तालिम/वर्कशप सुलभ तरिकाले सञ्चालन गरिनेछ
१६. कृषकहरुको गोठ गोठमा नै प्राविधिक पुगी निशुल्क रुपमा कृत्रिम गर्भाधान मिसन कार्यक्रम संचालन तथा निरन्तरता दिइने छ । जसबाट पशुको नश्ल सुधार गरी दुध उत्पादनमा वृद्धि गरिने छ ।

१७. लागत साझेदारीमा आधारित सामूहिक खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रममा जोड दिइनेछ । कृषि पकेट क्षेत्रलाई लक्षित गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । कृषि पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१८. फलफूल नर्सरीहरुको सुदृढीकरण गरी सुन्तलाजात फलफूल तथा कफीका विरुवाको गुणस्तरीय उत्पादनमा जोड दिइनेछ ।
१९. विभिन्न वडामा पालिएको ब्रोइलर कुखुरा फर्मबाट जथाभावी रुपमा मरेको कुखुरा फालिएकोले वातवरण दुर्गन्धित भएको भनि व्यापक जनगुनासोहरु आएको हुँदा त्यस्ता फर्म वालाहरुलाई सजग गराई मरेको कुखुरा व्यवस्थापन गर्न डम्पिङ्ग पिट निर्माणको लागि ५० प्रतिशत साझेदारीमा लागानी गरी सहयोग गरिने छ ।
२०. स्थानीय उत्पादित दुधबाट खाद्य उत्पादन तथा बजार व्यवस्थापन साथै युवा स्वरोजगार/ सीप सिकाइ कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
२१. प्राङ्गारिक मलको उत्पादन/ प्रयोग गरी प्राङ्गारिक कृषि उत्पादन गर्न कृषि सहकारी, समूह, व्यक्तिलाई नगरपालिकाले उत्पादित वस्तुको बजार प्रवर्द्धनका साथै लगानी अनुदान प्रदान गरिनेछ ।

आदरणीय सदस्य ज्यूहरु,

सहकारी तथा उद्योग/ घरेलु विकास सम्बन्धी नीतिहरु

१. सहकारीको क्षमता अभिवृद्धि गरी संस्थागत विकास मार्फत कृषि लगानीमैत्री वातावरण सृजना गर्न जोड दिइनेछ । सहकारीको नियमन र व्यवस्थापनलाई चुस्त दुरुस्त बनाउन कोपोमिस (COPOMIS) तालिम संचालन गरिनेछ । सहकारीको मर्जरमा विशेष जोड दिइनेछ ।
२. नगरभित्र सम्भावित नयाँ उद्योगहरु स्थापना तथा घरेलु उद्योगहरुको माध्यमबाट उद्यमहरुको क्षमता विकास गरी उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गरिनेछ । गरिबी निवारणको लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । उद्यमीहरुको जीविकोपार्जन लाई दिगोरुपमा विकास गरिनेछ ।

पर्यटन सम्बन्धी नीतिहरू

१. पर्यटन विकासको लागि वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका व्यक्तिहरूको लागि पुनः स्थापना कार्यक्रम संचालन गरिने छ । (होमस्टे संचालन, अर्गानिक खेति)
२. साइकलिङ, प्याराग्लाइडिङ, हाइकिङ आदिको पहिचान तथा अध्ययन गरी पर्यटन क्षेत्रको पूर्वाधार खडा गरी अन्तरिक तथा अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटकलाई बेलकोटगढी नगरपालिकामा भित्राउने काम गरिने छ ।
३. पार्क निर्माण, पिकनिक स्पोट निर्माण लगाएतका कार्यहरूको निर्माण साथै व्यवस्थित गरिदैं लगिने छ ।
४. पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालनमा ल्याइने छ ।
५. “Cycling and Hiking for Fit” भन्ने नारासहित नगरभित्रका सडकहरू तथा पैदल मार्गहरूलाई स्तरउन्नत तथा गन्तव्य पहिचान गरी विशेष गरी जिल्ला भित्रका सवै उच्च ओहोदाका व्यक्तित्वहरूलाई आमन्त्रण गरी कम्तिमा वर्षको एक पटक चिम्पेश्वर बनभोज सहितको मेलमिलाप/ भेटघाट कार्यक्रम आयोजना गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटन प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ ।

आदरणीय सदस्यज्यूहरू,

पूर्वाधार विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. नगरभित्र संचालित पूर्वाधार विकाससँग सम्बन्धित योजनाहरू छनोट र कार्यान्वयन गर्दा दिगो विकासका लक्ष्य हासिल हुनेगरी संचालन गरिनेछ । दिगो, भरपर्दो तथा वातावरणमैत्री पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
२. स्थानीय स्रोतसाधनको प्रयोग हुने उत्पादनमुलक र गरिवी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने योजनाहरू छनोटमा जोड दिइनेछ । प्रभावकारी योजना कार्यान्वयनको लागि उपभोक्ता समितिहरूको क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
३. विकास प्रक्रियामा समुदायको प्रत्यक्ष संलग्नता र अपनत्व सिर्जना गरी दिगो विकास प्रक्रियालाई मूर्तता प्रदान गर्न लागत साझेदारीमा संचालन हुने योजना / कार्यक्रमलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ । उपभोक्ताहरूले लागत अनुमानको निश्चित प्रतिशतसम्म रकम साझेदारी गर्ने प्रतिवद्धता पेश गरेमा बढी लागत साझेदारी गर्ने समुदायलाई

नगरपालिकाले योजना उपलब्ध गराउनेछ । यसको लागि छुट्टै साझेदारी कोषको स्थापना गरिनेछ ।

४. लाभग्राही समुदाय (उपभोक्ता समिति/ टोल विकास समिति) बाट संचालन हुने तर लागत अनुमानमा नगद साझेदारी नभएका योजना कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा अनिवार्य रुपमा लागत अनुमानको न्यूनतम २० प्रतिशतसम्म जन श्रमदान हुने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५. नतिजामा आधारित अनुगमन प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ । प्रविधियुक्त उपकरणको प्रयोग गरी योजना कार्यान्वयनको गुणस्तरीयता सुनिश्चित गरिनेछ । निर्माण कार्यमा गुणस्तरीयता सुनिश्चित गर्न निर्माण सामग्री परिक्षण प्रयोगशाला स्थापना गरिनेछ ।
६. नगरभित्र नगर गौरवको आयोजना तथा वडा भित्र कम्तिमा एक वडा एक गौरवको आयोजना पहिचान गरी क्रमागत रुपमा बजेट विनियोजन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
७. स्थानीय सिपको प्रयोगलाई बढवा दिई रोजगारी अभिवृद्धि गर्न नगरभित्र संचालित पूर्वाधार विकाससँग सम्बन्धित योजनाहरु प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमसँग टाइ-अप गरी संचालन गरिनेछ ।
८. नगरपालिका भित्रका सडकहरुलाई वर्षायाममा समेत संचालन गर्नको लागि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमसँग सामञ्जस्य गरी सडक हेरालुको व्यवस्था गरिनेछ ।
९. नगरपालिकाभित्र रहेका धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पूरातात्विक सम्पदाहरु चिस्टेश्वर, निरञ्जना, दुईपिपल डवली, झिल्डुङकोट, मझुवादेवी थान, महाँमाया, कुमरीमाई, वासुकीमाई, बाराहीमाई, कुमरी शहिदपार्क, डिकाचौर, झिल्केश्वर, जलेश्वर, काशिटार तथा बौद्धधर्मावलम्बीहरुको धार्मिक सम्पदाहरु दिप्लेन छोइलिङ गुम्बा, पारमेन्दो गुम्बा लगायत सबै ऐतिहासिक तथा प्राकृतिक सम्पदाहरु गुफा, ताल र खोलाहरुको संरक्षण गर्न समितिहरु गठन गरिनेछ ।
१०. बेलकोटगढी नगरपालिकाभित्र मापदण्ड पुरा गरी निर्माण सम्पन्न भएका सम्पूर्ण घरहरुलाई नक्सापास गर्ने र मापदण्ड नपुगेका घरहरुलाई अभिलेखीकरण गर्नको लागि निश्चित समय तोकि सूचना प्रकाशन गरिनेछ । घर नक्सा पासलाई व्यवस्थित गर्न डिजिटल नक्सा पासको व्यवस्था लागु गरिनेछ । घर नक्सा पास गर्दा भवन संहिता मापदण्ड पालनाको अलावा घर निर्माणको समयमा अनिवार्यरुपमा दुई विरुवा रोप्ने नीति लागु गरिनेछ ।
११. सम्भावित क्षेत्रको पहिचान गरी मानव निर्मित तालतलैया निर्माण, स्काइ बृज, स्काइ *Cycling, Jipline* आदि निर्माण गर्न केन्द्र/प्रदेश सरकारको लगानी साझेदारीलाई जोड

दिई आन्तरिक आयआर्जन गर्दै कृषि र पर्यटन विकास मार्फत आर्थिक समृद्धिमा जोड दिइनेछ ।

आदरणीय सदस्यज्यूहरु,

महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक सम्बन्धी नीतिहरु

१. आर्थिक, सामाजिक तथा भौगोलिक रूपमा पछाडी परेका लक्षित वर्ग/ समुदायको पहिचान गरी सम्बन्धित वर्गको सशक्तीकरण गर्दै जीविकोपार्जनका लागि आत्मनिर्भर बनाउंदै सचेतना एवम् नेतृत्व विकासको लागि क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
२. लैंगिक तथा घरेलु हिंसाबाट प्रभावितहरुको लागि संरक्षण र पुनर्स्थापनामा जोड दिइनेछ ।
३. किशोरीसंग सम्बन्धित विभिन्न चेतनामुलक कार्यक्रम साथै सिप बिकास तालिम संचालन गरिनेछ ।
४. बालबालिकाहरुको हक हित संरक्षण तथा गुनासो सम्बोधनका लागि उपमेयर संग बालबालिका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
५. बालविवाह बिरुद्धको लागि सडक नाटक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
६. जेष्ठ नागरिक र अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई वडास्तरमा शिविर संचालन गरी परिचय पत्र वितरण गरिनेछ ।
७. आधारभूत तह संचालित विद्यालयहरुका लागि शैक्षिक सामग्री तथा खेलकुद सामग्री वितरण सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
८. संरक्षक विहिन बालबालिका पहिचान गरी संरक्षणका लागि पहल गरिनेछ ।
९. प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारको लागत साझेदारीमा सन्चालित गृहणी महिला स्वरोजगार कार्यक्रम मार्फत सवै वडाहरुका महिला दिदी बहिनीहरुलाई आय आर्जन गर्न सीप तथा औजार प्रदान गर्दै आर्थिक रूपमा स्वावलम्बन बनाउन उत्पादित घरेलु उत्पादनको बजार व्यवस्थापन गरिनेछ ।

आदरणीय सदस्यज्यूहरु,

संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह (सुशासन प्रवर्धन र सार्वजनिक व्यवस्थापन) सम्बन्धी नीतिहरु

१. नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवालाई सरल, सहज, प्रभावकारी र गुणस्तरीय बनाउन कार्यविवरणलाई थप स्पष्ट पारिनेछ । कार्यविवरण अनुरूप प्रत्येक जनप्रतिनिधि र कर्मचारीलाई आफ्नो जिम्मेवारीप्रति उत्तरदायी बनाईनेछ । कर्मचारीमा रहेको ज्ञान, सीप, योग्यता र दक्षताको व्यवस्थापन गर्दै कर्मचारीहरूसँग कार्यसम्पादन करार गरी नतिजाका आधारमा सकारात्मक र नकारात्मक उत्प्रेरणा दिइनेछ ।
२. नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवालाई एकद्वार प्रणालिबाट प्रवाह गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ । सेवा प्रवाहको सन्दर्भमा प्राप्त उजुरी/ गुनासाहरुको प्रभावकारी ढङ्गले सम्बोधन गर्न नियमित रूपमा सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने अभ्यासको थालनी गरिनेछ । प्राप्त सुझाव कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ । सुझाव/ उजुरी / गुनासो संकलनको लागि नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा पैसा नलाग्ने कल सेन्टरमा आएका गुनासोहरुको सुनुवाई र कार्यान्वयनमा तिब्रता दिइनेछ । चौविसै घण्टा नागरिक सहायता केन्द्र संचालनमा ल्याईनेछ ।
३. नगरपालिकामा सदाचारीता प्रवर्धन र गुणस्तरीय सेवाको उत्पादनमार्फत सुशासनको प्रत्याभूती गर्नको लागि सदाचार नीति जारी गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
४. सरोकारवालासंग अन्तर संवाद तथा अनुभव आदानप्रदान कार्यक्रममार्फत त्रैमासिक रूपमा पृष्ठपोषण लिई सेवा प्रवाहमा सुधार ल्याइने छ ।
५. एकीकृत घुम्ती शिविर मार्फत वडा वडामा सबै शाखाले प्रवाह गर्ने सेवालाई एकीकृत रूपमा घुम्ती शिविरको रूपमा प्रवाह गरिनेछ ।
६. नगरका वडाहरुलाई सवलीकरण गरी एकिकृत सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । नगरपालिकाका सबै वडा कार्यालय, सामुदायिक विद्यालय र सहकारीहरुमा समेत सूचना अधिकारी तोक्र लगाई सूचनाको हक कार्यान्वयनलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
७. जन प्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको क्षमता तथा दक्षता अभिवृद्धिको लागि क्षमता विकासको योजना बनाई लागु गरिनेछ । अभिमुखीकरण, तालिम, अध्ययन, भ्रमण आदिबाट कर्मचारीको ज्ञान, सीप र क्षमताको बढोत्तरी गर्दै अन्य पालिकाको समेत सफल अभ्यास र अनुभवको आदानप्रदानबाट सिक्रे सिकाउने परिपाटीको विकास गरिनेछ ।
८. नेपालले अंगिकार गरेको दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तिको लागि विभिन्न सरकारी, निजि, सामाजिक र गैर सरकारी संघ संस्थासँग समन्वय, सहकार्य र साझेदारी गर्दै अगाडी बढिनेछ ।
९. नगरपालिकाको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गरी स्व-मूल्याङ्कन नतिजामा सुधार गर्दै लगिनेछ ।

१०. नगर पालिकाले प्रदान गर्ने सार्वजनिक सेवाको गुणस्तर कायम गर्दै सेवाग्राही सन्तुष्टी सर्वेक्षण गरी पृष्ठपोषण लिने पद्धति अवलम्बन गरिनेछ ।
११. आर्थिक प्रशासनका क्रियाकलापहरूलाई नतिजासँग आवद्ध गरी प्रभावकारी रूपमा आर्थिक अनुशासन कायम गरिनेछ ।
१२. कार्यालयको आन्तरीक कार्यवातावरणलाई व्यवस्थित गर्न आन्तरीक नियन्त्रण प्रणाली सम्बन्धी निर्देशिका तयार गरी पूर्णरूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । नगरपालिकाबाट भएका सम्पूर्ण निर्णयहरू एवं चौमासिक आय/व्यय विवरण वेब साइटमा प्रकाशन गरिनेछ ।
१३. सेवा प्रवाह सरल, सहज, प्रभावकारी र एकरूप बनाउनको लागि कार्यपालिका, विषयगत समिति तथा कर्मचारीहरूको नियमित अन्तरक्रिया तथा बैठक संचालन गरिनेछ । आठौं नगरसभाबाट व्यवस्था भएको स्थानीय प्रोत्साहनको व्यवस्थित गरी निरन्तरता दिइनेछ । साथै कार्य सम्पादनको गुण र दोषको मुल्यांकन गरी प्रोत्साहनलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
१४. जनमुखी, जनउत्तरदायी, सुलभ, पारदर्शी साथै गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गरी स्थानीय सरकारको राजश्व अभिवृद्धि गर्नुका साथै उच्चतम कार्य गर्ने राष्ट्रसेवक कर्मचारी, स्थानीय सरकार मातहतका निकायहरू, संस्थाहरू, कृषि सहकारी, समूह, व्यक्ति तथा परीक्षामा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने विद्यार्थीहरूलाई प्रत्येक वर्ष सम्मान तथा पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।

सूचना प्रविधि तथा संचार सम्बन्धी नीतिहरू

१. नगर अन्तर्गतका नगरपालिका कार्यालय, वडा कार्यालय, सामुदायिक विद्यालय, सामुदायिक स्वास्थ्य संस्थामा विस्तारित ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट सेवालाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
२. सूचना तथा संचार प्रविधिको नवीनतम प्रयोग मार्फत कृषि क्षेत्रमा : उत्पादकत्व, प्रतिस्पर्धी क्षमता र बजार विस्तार, स्वास्थ्य क्षेत्रमा : टेलीमेडिकल सेवा, शिक्षा क्षेत्रमा : अनलाइन लर्निंग पद्धतिको विकास एवं प्रयोगलाई प्रोत्साहन गर्दै लगिनेछ ।

३. नगरपालिका कार्यालय, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था, सामुदायिक विद्यालयहरू तथा नगर क्षेत्र भित्रका संवेदनशिल स्थानहरूमा सिसिटिभी जडान गरिनेछ । सो को निगरानी एवं संचालन नगरपालिका केन्द्रबाट समेत हुने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
४. सेवा प्रवाहलाई प्रविधिमैत्री बनाइनेछ । सम्पूर्ण वडामा इ-गभर्नेन्सको अवधारणा अनुरूप कार्य संचालन गर्ने गरी डिजिटल प्रविधिको विकास गर्दै लगिने छ । पत्राचार तथा सिफारिश / उद्योग / व्यवसाय दर्ता लगायत अन्य सेवाहरू प्रविधिमैत्री बनाउँदै लगिनेछ ।
५. सूचना तथा संचार प्रविधिमा आधारित अनलाइन पेमेन्ट सेवा तथा पद्वतिलाई सशक्त बनाउन विशेष कार्यक्रम तर्जुमामा जोड दिइनेछ ।
६. डिजिटल सूचना पाटी निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
७. वडा - नगरपालिका सम्पर्क संजाल विस्तार गरिनेछ ।
८. नागरिकको सूचनाको हकको सम्मान र संरक्षण गर्ने गराउने, सूचनाको वर्गीकरण र अद्यावधिक गरी समय समयमा सार्वजनिक, प्रकाशन तथा प्रसारण गर्ने गराउने, सूचनामा नागरिकको पहुँच सरल र सहज बनाउने , आफ्नो काम कारबाही खुल्ला र पारदर्शी रूपमा गर्ने उद्देश्यले नगरपालिकाको प्रवक्ता र सूचना अधिकारीलाई जिम्मेवार बनाइनेछ ।

रोजगार सेवा केन्द्र सम्बन्धी नीतिहरू

१. सार्वजनिक विकास निर्माणमा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई पालिकासंगको लागत साझेदारी गरी सूचिकृत बेरोजगार व्यक्तिहरू १०० जनालाई १०० दिनको न्युनतम रोजगारी प्रदान गरिने लक्ष्य लिइनेछ । साथै, बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई काममा खटाउदा गरिब, विपन्न, महिला तथा आदिवासी र सहिद परिवारलाई प्रथामिकतामा राखी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
२. बेलकोटगढी नगरपालिकाको ५ वर्षको श्रम रोजगारीमा कार्य गर्नको लागि “नगर रोजगार रणनीति , २०८१” लाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
३. स्थानीयस्तरमा रहेका विभिन्न संघसंस्था, निजी क्षेत्र तथा अन्य निकायले रोजगार सेवा केन्द्रमा सूचिकृत भएका बेरोजगार व्यक्तिलाई रोजगारीमा संलग्न गराउन समन्वय, सहकार्य र प्रोत्साहन गरिनेछ ।

४. पालिकाभिन्न रहेका सहकारी, बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूसंग सहकार्य गरी व्यवसाय गर्ने युवाहरूलाई सहूलियतपूर्ण कर्जा दिने व्यवस्था गरिनेछ ।
५. नागरिकलाई सहज पहुँच विस्तार गर्नका लागि “एकीकृत श्रम तथा रोजगार सेवा (संचालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०८०” कार्यान्वयन गरिनेछ ।
६. स्थानीय स्तरमा रोजगारी सृजनाका लागि निजी, सरकारी र गैरसरकारी क्षेत्रसंग आवश्यक सहकार्य गरी थप रोजगारी सृजनामा विशेष जोड दिईनेछ ।
७. बालश्रम निवारणका लागि आवश्यक घरधुरी सर्वेक्षण गरी पालिकालाई बालश्रम मुक्त पालिका निर्माण गर्ने नीति रहेको छ ।
८. युवा तथा विद्यालयहरूलाई लक्षित गरी सीपयुक्त जनशक्ति तयार गर्नका लागि मेयरसंग रोजगार कार्यक्रमलाई संचालनमा ल्याईनेछ ।
९. नगरभिन्न रहेका युवालाई career counselling /Innovation Idea conference/ competition तथा वैदेशिक रोजगारमा देखिएका समस्या (ठगी, अलपत्र, राहतउद्धार विकृति) लाई न्यूनीकरणका गर्नको लागि “युवावर्ग संग मेयर-उपमेयर सहभागिता कार्यक्रम” संचालन गरिनेछ ।
१०. श्रम सहकारी मार्फत जडीबुटी लगायत उच्च बहुमुल्य जातका बोटविरुवाको वृक्षारोपण गरी आन्तरिक आम्दानिमा वृद्धि गरिनेछ ।

आदरणीय सदस्यज्यूहरू,

वन तथा वातावरण सम्बन्धी नीतिहरू

१. बेलकोटगढी नगरपालिकाभिन्न रहेका सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरूलाई क्रियाशील बनाइनेछ । सामुदायिक वनको कार्ययोजना सभाबाट स्वीकृत गरी आयको निश्चित प्रतिशत रकम नगरपालिकामा दाखिला गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
२. विकास योजनालाई वातावरणमैत्री हुने गरी दिगोरूपमा संचालन गरिनेछ । वन्यजन्तुका कारण किसानलाई पर्न गएको असरलाई न्यूनीकरण र रोकथाम गर्न वरिपरिका सामुदायिक वन क्षेत्रमा फलफुल तथा वृक्षारोपण कार्यलाई स्थानीयवासी तथा सरोकारवालाहरूको पहलमा नगरपालिका मार्फत अभियान संचालन गरिनेछ ।
३. वढ्दो शहरीकरणलाई मध्येनजर गर्दै मानव निर्मित फोहोर व्यवस्थापन, वातावरणीय सुधार तथा सरसफाई सम्बन्धी टोल सुधार समितिहरू गठन गरी सिङ्गो नगर विकास कार्य अगाडी बढाइनेछ ।

विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीतिहरू

१. प्राकृतिक विपद्को पूर्वतयारीको लागि विपद् प्रतिकार्य योजना बनाई लागु गरिनेछ । विपद् व्यवस्थापन कोष तथा आकस्मिक कोषमा आवश्यक रकम जम्मा गरिनेछ । विपद् पूर्व तयारी, प्रतिकार्य तथा विपद् उत्थानशील कार्यको लागि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२. बेलकोटगढी नगरपालिकालाई विपद् उत्थानशील र विपद् सुरक्षित नगरका रूपमा विकास गरिनेछ ।
३. नगरपालिकाबाट संचालन हुने योजनाहरूलाई विपद् उत्थानशील विकासको अवधारणा अनुसार कार्यान्वयन गरिनेछ ।
४. वडा समुदाय तथा विद्यालयस्तरमा विपद् पूर्व तयारी, सुरक्षा, प्रतिकार्य र चेतनामुलक कार्यको विस्तार गरिनेछ ।
५. वडास्तरमा गठित विपद् व्यवस्थापन समिति तथा स्वयंसेवक परिचालनलाई प्रभावकारी गराईनेछ ।
६. वर्षायाम र सुखवायामलाई विशेष ध्यानमा राखी पहिरो, बाढी, डुवान, हुरी बतास, असिना र आगलागि जस्ता जोखिम निवारणको लागि आवश्यक जनशक्ति, आवश्यक विपद्का सामाग्रीहरूको पूर्व तयारी तथा विपद् प्रतिकार्यका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

आन्तरीक व्यवस्थापन तथा खरिद सम्बन्धी नीतिहरू

१. जिन्सी व्यवस्थापनको लागि सार्वजनिक सम्पतिको व्यवस्थापन प्रणाली (पाम्स) लागु गरिएको सन्दर्भमा यसलाई थप प्रभावकारी, पारदर्शी एवं व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
२. जिन्सी श्रेस्ता प्रणाली तथा यसको उपयोगबारे सम्बन्धित शाखा तथा वडा कार्यालयहरूको क्षमता विकास गरिनेछ ।
३. सार्वजनिक खरिदलाई व्यवस्थित गर्न वार्षिक खरिद योजना तयार गरी लागु गरिनेछ ।
४. नगरपालिकाको जनप्रतिनिधि एवं कर्मचारीहरूको कार्यक्ष र आन्तरीक व्यवस्थापनको पाटोलाई सुव्यवस्थित र सुन्दर बनाउन आन्तरीक व्यवस्थापन मापदण्ड बनाई लागु गरिनेछ ।
५. पालिका सम्बन्धित सबै कार्यालयहरू तथा शाखाहरूका सम्पत्तिहरूको सुचिकरण तथा अभिलेख व्यवस्थापन कार्यलाई पारदर्शीरूपमा जिन्सी शाखामार्फत अगाडि बढाइनेछ ।

आदरणीय सदस्यज्यूहरू,

न्यायिक समिति सम्बन्धी नीतिहरू

१. नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ बमोजिम न्यायिक समितिलाई प्रदत्त काम, कर्तव्य र अधिकारको कार्यान्वयन गरी नगरको न्यायिक समितिको न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई छिटो छरितो र व्यवस्थित गरिने छ ।
२. अन्यायमा परेका महिला, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, निःसहाय, गरिवीको रेखामुनि रहेका, विपन्न एवं अल्पसंख्यक समुदाय, वर्ग र क्षेत्रका नागरिकहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा कानूनी सहायता प्रदान गरिने छ । साथै सबै निकाय तथा कार्यालयसम्म न्यायिक पहुँचका लागि सहजीकरण गरिने छ ।
३. सेवाग्राहीलाई सार्वजनिक सेवा प्राप्तिको प्रक्रिया बारेमा आवश्यक जानकारी उपलब्ध गराउनुको साथै सरकारी कार्यालय र सेवाग्राहीका बिचमा समन्वय र सहजीकरण गरिने छ ।
४. विवाद समाधानको वैकल्पिक उपाय एवं मेलमिलाप सम्बन्धी विद्यमान प्रक्रियालाई थप स्पष्ट र प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाईने छ ।
५. नेपालको संविधानमा व्यवस्था भए बमोजिमको मौलिक हक र कर्तव्य, मुलुकी देवानी संहिता, २०७४ मा व्यवस्था भए बमोजिमको देवानी कानूनका सिद्धान्त, नागरिक अधिकार र कर्तव्य साथै स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ अन्तर्गत न्यायिक निरूपणमा न्यायिक समितिको अधिकार सम्बन्धी आवश्यक कानूनी विषयमा जनस्तरमा कानूनी जनचेतना कार्यक्रम प्रदान गरिने छ ।
६. पालिकास्तरीय मेलमिलाप केन्द्र र वडा स्तरीय मेलमिलापकेन्द्रलाई थप जिम्मेवारी र व्यवस्थित बनाईने छ ।
७. सूचिकृत मेलामिलापकर्तालाई सहजीकरण, समन्वय गर्ने गराउने र क्षमता अभिवृद्धि लगायतका अभिमुखीकरण तालिम प्रदान गरिने छ साथै नगर तथा वडा स्तरीय सूचिकृत मेलामिलापकर्ताको मासिक छलफल र अन्तरक्रिया कार्यक्रम राखिने छ ।
८. वडा अध्यक्ष/वडा सचिवहरूलाई विवाद निरूपणमा सहयोग पुराउन क्षमता अभिवृद्धि लगायतका अभिमुखीकरण तालिम प्रदान गरिने छ ।

९. आवश्यकता र मागलाई ध्यान दिई मेलमिलाप सम्बन्धी आधारभूत तालिम कार्यक्रमको व्यवस्था गरिने छ ।

१०. न्यायिक समिति समक्ष पेश भएका विवाद निरूपण गर्ने कार्यमा सहयोग गरी समुदायमा न्यायको अनुभूती दिलाउन योगदान पुर्याउने सम्बन्धित सरोकारवाला व्यक्तिहरुलाई अन्तरपालिकास्तरीय भेटघाट, अन्तरक्रिया तथा अनुभव आदान-प्रदान तथा असल अभ्यासको सिकाइ गर्न अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था गरी क्षमता अभिवृद्धि गरिने छ ।

११. सूची अद्यावधिक गर्न र सूचिकृत हुन नियमानुसार निवेदन दिएका योग्य मेलामिलापकर्ताहरुलाई स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा बेलकोटगढी नगरपालिकाको न्यायिक समितिको उजुरीको कारवाही किनारा गर्दा अपनाउनुपर्ने कार्यविधिको सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०७५ को अधिनमा रही सूची अद्यावधिक तथा सूचिकृत गरिने छ ।

सामाजिक सुरक्षा तथा पन्जिकरण सम्बन्धी नीतिहरु

१. राष्ट्रिय परिचयपत्र, व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षालाई पूर्ण प्रविधिमैत्री बनाइनेछ ।
२. व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणालीलाई थप व्यवस्थित गरिने छ, सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई सहज बनाइनेछ ।
३. केन्द्रीय नीति अनुरूप सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने सबै लाभग्राहीहरुको वैयक्तिक विवरण राष्ट्रिय परिचयपत्रसंग आबद्ध गरिनेछ ।
४. २०३७ साल देखि हस्तलिखित सबै घटना दर्ताको अनलाइन प्रणालीमा digitization गरिनेछ ।
५. सेवाग्राहीले अनलाइन मार्फत गुनासो गर्न मिल्ने अनलाइन गुनासो व्यवस्थापन प्रणालीको सुरुवात गरिने छ ।
६. राज्यबाट वितरण हुने सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउन तथा घटना दर्ता गर्न कोहि पनि नागरिक नछुट्टुन् भन्ने उदेश्यले विभिन्न कार्यक्रम, शिविर तथा प्रचारप्रसार गरिने छ ।
७. सामाजिक सुरक्षा भत्ता नलिने भनि स्वः घोषणा गर्ने नागरिकलाई सम्मान गरिने छ ।

८. राष्ट्रिय परिचयपत्र, व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षालाई थप व्यवस्थित तथा पारदर्शी बनाउन वडा सचिव तथा जनप्रतिनिधिहरूलाई तालिम संचालन गरिने छ ।

आदरणीय सदस्यज्यूहरू,

सुरक्षित आप्रवासन (सामी कार्यक्रम) सम्बन्धी नीतिहरू

१. सुरक्षित आप्रवासन (सामी) कार्यक्रमलाई साझेदारी गरी निरन्तरता दिँदै आप्रवासी कामदार तथा निजहरूका परिवारको अधिकारको सुनिश्चित गर्ने नीति लिईने छ । जसको लागि प्रदेश सरकार, वैदेशिक रोजगार बोर्ड तथा संघीय सरकारसँगको समन्वय तथा लागत साझेदारीमा आप्रवासी कामदार र उनीहरूको परिवारलाई लक्षित गरी सुरक्षित वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी सूचना प्रवाह, मानसिक स्वास्थ्य तथा मनोसामाजिक परामर्श सेवा, वित्तीय साक्षरता र सीप अभिवृद्धि गर्नमा सहयोग गरिने छ ।
२. बेलकोटगढी नगरपालिकाको मा. वि तहका बिद्यालयमा शिक्षक ,अभिभावक र बालबालिकाहरूको मनोवैज्ञानिक तथा मानसिक स्वास्थ्य सबल बनाई दैनिक पठनपाठनमा केन्द्रित गरी सुधार ल्याउन स्कुल मनोपरामर्श सेवा प्रदान गरिने छ ।
३. श्रम र रोजगारीको क्षेत्रको समुचित व्यवस्थापनको लागि सुरक्षित आप्रवासन कार्यविधि तर्जुमा गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न कार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । स्वरोजगार, आन्तरिक रोजगार साथै वैदेशिक रोजगारसँग सम्बन्धित विषयलाई व्यवस्थित गर्न आप्रवासी स्रोत केन्द्र शाखा विस्तार गरी नियमित सेवाहरूलाई एकीकृत रुपमा प्रवाह गरिने छ ।
४. निम्न आय भएका सूचिकृत परिवार, दलित, अल्पसंख्यक, लोपोन्मुख, जनजाति, सहिद, बेपत्ता परिवार, विभिन्न जन आन्दोलन, जनयुद्धका घाइते तथा द्वन्द पिडित परिवारका वैदेशिक रोजगारका क्रममा विभिन्न घटना/ दुर्घटनामा परी मृत्यु तथा गम्भिर अपाङ्गता भएका परिवारका सदस्यहरूको परिवारलाई रोजगारमुखी कार्यक्रममा प्राथमिकीकरण गर्ने साथै उक्त परिवारका बालबालिकाहरूको शैक्षिक सहायता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

आदरणीय सदस्यज्यूहरु,

यस नगरपालिकामा अन्तराष्ट्रिय सम्बन्ध बिस्तारका लागि शहरी पूर्वाधार, कृषि , पर्यटन विकास, सेवा प्रवाह, संस्कृतिका सम्बन्धमा आपसी अनुभव तथा प्रविधिको आदानप्रदान गर्न मित्र राष्ट्रहरुका शहरहरु संग भगिनी सम्बन्ध स्थापना गरिनेछ तथा भगिनी सम्बन्ध स्थापना भएका अन्य स्थानीय तह संग समन्वय र सहकार्य गर्दै आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक सम्बन्ध बिस्तार गरिनेछ ।

आदरणीय सदस्यज्यूहरु,

सम्मानित सभामा पेश भएको यस नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन पश्चात नगरपालिकाको आर्थिक, सामाजिक एवं पूर्वाधार विकासको अवस्थामा उल्लेख्य सुधार हुने विश्वास लिएको छु । नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, राजनीतिक दल, बुद्धिजिवी, उद्योगी / व्यवसायी, आमसञ्चार लगायत सम्पूर्ण आमा-बुवा,दिदी-बहिनी तथा दाजुभाईहरुबाट अपेक्षित सहयोग प्राप्त हुने विश्वास व्यक्त गर्दै सम्पूर्णमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सबै हातेमालो गर्दै अघि वढ्नु हुनेछ भन्ने अपेक्षा गरेको छु ।

धन्यवाद ।

जगत बहादुर गुरुङ
नगर प्रमुख
बेलकोटगढी नगरपालिका
१० अषाढ, २०८१